

2016 Lisääntymis- ja jalostuskäyttäytyminen

Jalostuskäyttämiskysely poiki paljon vastauksia ja arvokasta tietoa

Jalostustoimikunta aloitti tämän vuoden alussa niin kutsuttujen täsmäkyselyt. Tarkoituksena on kartoittaa rajattuja aihealueita erilaisissa rotuun liittyvissä kysymyksissä. Ensimmäinen täsmäkysely oli kohdistettu kasvattajille ja se käsitteli koirien jalostuskäyttämistä.

Kysely julkaistiin Borderterrierikerhon kotisivuilla, ja linkkiä jaettiin ahkerasti sosiaalisessa mediassa sekä lähettämällä se suoraan sähköpostilla 80 kasvattajalle, joiden tiedot ovat viimeisten vuosien aikana olleet kerhon kasvattajalistalla. Vastauksia kyselyyn saatiin 38 eri kasvattajalta, jotka olivat kasvattaneet yhteensä 424 pentuetta. Vastausaktiivisuus ja vastausten määrä oli erinomainen. Yli 400 pentueen joukosta saatuja tuloksia voidaan pitää tilastollisesti merkittävänä.

Lähes joka viides narttu päätyy keisarinleikkaukseen

Ensimmäiset kysymykset käsittelivät keisarinleikkauksia ja niihin johtaneita syitä. Pentueista 18,9 % (80 pentuetta) oli jouduttu keisarinleikkaamaan. Keisarinleikkausten määrää voidaan pitää melko korkeana huomioiden, että borderterrieri on varsin liioittelematon, perusrakenteinen rotu.

Kyselyssä ilmi tulleista keisarinleikkauksista 23 % oli tehty fyysisen esteen vuoksi, esimerkiksi virheasentoinen tai liian iso pentu. Lähes yhtä monta keisarinleikkausta (20 %) oli tehty polttoheikkouden vuoksi. Polttoheikkoutta epäillään periytyväksi ja se on usein toistuvaa, joten tällaisten narttujen uusintakäyttö jalostuksessa tulee aina arvioida huolellisesti.

Nartun liian ahdas lantio oli johtanut vain yhteen keisarinleikkaukseen. Sektioista 8 % oli etukäteen suunniteltuja. Syynä oli lähes aina pieni, yhden tai kahden pennun pentue. Sektioista 15 % johtui muista syistä, kuten keskeytyneestä synnytyksestä (kookas pentu, kohdun kiertymä ja raskaustoksemia). Vastauksissa tuli myös ilmi, että muutamia sektioita oli tehty varmuuden vuoksi, kun tiineys oli edennyt yli lasketun ajan, eikä synnytys ollut käynnistynyt.

Lisääntymiskäyttämisyksessä ei kokemusten mukaan ole suuria ongelmia

Vastaajilta kysyttiin koirien lisääntymiskäyttämisestä asteikolla 1-4 (1 = aina, 2 = yleensä, 3 = harvoin, 4 = ei koskaan). Kaikki kyselyyn vastanneista kasvattajista kertoivat urosten astuvan aina (31,6 %) tai yleensä (68,4 %) hyvin. Myös nartut koettiin helpoiksi astuttaa. Vastaajista 36,8 % kertoi narttujen olevan halukkaita astumiselle aina ja 60,5 % yleensä. Vain yksi kasvattaja vastasi narttujen olevan harvoin halukkaita astumiselle.

Progesteronitestiä oikean astutusajankohdan määrittämiseksi käytti yleensä tai aina 13 kasvattajaa eli 34,2 % vastaajista. Narttu oli jäänyt tyhjäksi 18 kasvattajalla (47,3 % vastaajista) harvoin ja yhdellä kasvattajalla (2,6 %) usein. Muut kasvattajat vastasivat, että heillä ei ole koskaan jäänyt narttu tyhjäksi.

Vapaassa kommenttikentässä lisääntymiskäyttämiseen liittyen mainittiin useissa vastauksissa, että urosten kanssa toimiminen on helppoa. Oikeana astutuspäivänä astuminen onnistuu hyvin. Moni kasvattaja oli tässä yhteydessä myös maininnut, että verrattuna muihin harrastamiinsa rotuihin borderterrierien lisääntymiskäyttämisen on erinomaista ja helppoa. Muutamassa vastauksessa tuotiin esille kiimojen alun huomaamisen vaikeus, kun narttujen juokset ovat niukkoja tai täysin verettömiä.

Itse astuttamistapahtumasta kysyttiin, miten astutus yleensä hoidetaan, eli annetaanko koirien toimia kokonaan vapaasti, pidetäänkö niistä kiinni osan ajasta tai koko ajan, vai turvaudutaanko yleensä keinosiemennykseen. Suurin osa vastaajista (86,8 %) kertoi, että koirista pidetään kiinni astutustilanteessa osan aikaa. Muutama vastaaja piti koirista kiinni koko ajan ja muutama antoi koirien toimia täysin vapaasti.

Synnytykset ja pentukuolemat

Neljä kasvattajaa (10,5 %) kertoi, että heillä on syntynyt pentueisiin kuolleita pentuja aina tai usein. Loput 89,5 % kasvattajista vastasivat, että kuolleita pentuja on syntynyt vain harvoin tai ei koskaan. Syiksi pentukuolemiin mainittiin hapenpuute (virheasentoinen pentu liian kauan synnytykskanavassa, ennen aikaisesti irronneet istukat), kehittymättömät keuhkot (syy selvinnyt avausraportissa), erilaiset aukileet sekä menehtyminen sektiutilanteessa.

Kaikki kyselyyn vastanneet kasvattajat kertoivat borderterrierinarttujen synnyttävän hyvin aina (26,3 %) tai ainakin yleensä (73,7 %). Myös hoivavietti koettiin hyväksi. Nartut hoitavat pennut hyvin aina (71,1 %) tai ainakin yleensä (28,9 %).

Kyselyn viimeisenä osana oli vapaiden terveisten kenttä, johon jalostustoimikunta sai ilahduttavan paljon kommentteja. Suurimmassa osassa vastauksista tuotiin esiin, että borderterrierit lisääntyvät ja synnyttävät melko hyvin. Yksi vastaajista mainitsi kuitenkin, että lisääntymisongelmista pitäisi puhua avoimemmin, ja että ne ovat rodussamme melko tavallisia. Moni vastaaja toi esille myös suurten pentujen aiheuttamat ongelmat sekä polttoheikkouden yleisyyden.

Kasvattajien olisi hyvä seurata mahdollista polttoheikkoutta narttulinjoissaan, koska perinnölliset tekijät saattavat olla polttoheikkouden taustalla. Jalostuksessa kannattaa suosia koiria, jotka lisääntyvät innokkaasti ja helposti.

Jalostustoimikunta tulee käyttämään jalostuskäyttämiskyselyn tuloksia jalostuksen tavoiteohjelmassa.

Kiitos kaikille kyselyyn vastanneille!

Seuraava täsmäkysely julkaistaan kesän aikana Borderterrierikerhon kotisivuilla ja se tulee käsittelemään koirien luonnetta.

Anna Mäkinen